

*Załącznik nr 1
do Uchwały nr 2/12/2024
Zarządu Banku Spółdzielczego
w Radzynie Podlaskim
z dnia 13 czerwca 2024 r.*

*Załącznik nr 1
do Uchwały nr 2/IV/2024
Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego
w Radzynie Podlaskim
z dnia 13 czerwca 2024 r.*

**Informacja dotycząca adekwatności kapitałowej
Banku Spółdzielczego w Radzynie Podlaskim
na dzień 31.12.2023 r.**

I.	Wstęp.....	3
II.	Informacje o działalności Banku.....	4
III.	Najważniejsze wskaźniki - art. 447 Rozporządzenia	4
IV.	Opis systemu zarządzania.....	6
	1. Opis systemu zarządzania ryzykiem	6
	2. Opis systemu kontroli wewnętrznej	12
V.	Opis polityki wynagrodzeń.....	16
VI.	Informacja o powołaniu komitetu do spraw wynagrodzeń.....	17
VII.	Informacja o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu Banku wymogów określonych w art. 22aa ustawy Prawo bankowe.	18
VIII.	Opis systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym.....	19
IX.	Opis systemu zarządzania ryzykiem płynności	21

I. Wstęp

1. Bank zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmienionym przez Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/876 z dnia 20 maja 2019 r., (zwanym dalej „Rozporządzeniem”) w Części Ósmej, dokonuje ujawnienia w niniejszym dokumencie zwanym dalej „Ujawnieniem” informacji o charakterze jakościowym i ilościowym, w zakresie, o którym mowa w ust. 2, według stanu na 31 grudnia 2023 r.
2. Bank jako instytucja mała i niezłożona oraz instytucja nienotowana, zgodnie z zakresem informacji podlegających ujawnieniu, określonym na podstawie z art. 433b ust. 2 Rozporządzenia 2019/876, dokonuje ujawnienia najważniejszych wskaźników, o których mowa w art. 447 Rozporządzenia 575/2013 według wzoru określonego w Załączniku nr 1 do Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) 2021/637 z dnia 15 marca 2021 r. – Tabela Wzór EU KM1.
3. Ujawnienie zawiera także informacje podlegające publikacji na podstawie art. 111a ust 4 Ustawy Prawo Bankowe, Rekomendacji M (rekomendacja 17) dotyczących ryzyka operacyjnego, Rekomendacji P (rekomendacja 18) dotyczących ryzyka płynności, informacje określone w art. 318 ust.1 pkt 1) Ustawy o Bankowym funduszu Gwarancyjnym (...),
4. Niniejszą informację sporządzono na podstawie obowiązujących w Banku procedur wewnętrznych:
 - 1) „Polityka informacyjna Banku Spółdzielczego w Radzynie Podlaskim” wprowadzona uchwałą Zarządu nr 1/11/2022 z dnia 14.06.2022 r. zatwierdzona uchwałą Rady Nadzorczej nr 1/IV/2022 z dnia 14.06.2022 r.
 - 2) „Instrukcja sporządzania i ujawniania informacji” wprowadzona uchwałą Zarządu nr 3/11/2022 z dnia 14.06.2022 r.
5. Bank w zakresie ujawnianych informacji:
 - 1) stosuje pominięcie informacji uznanych za nieistotne - informacje nieistotne to w opinii Banku informacje, których pominięcie lub nieprawidłowe ujawnienie nie powinno zmienić lub wpłynąć na ocenę lub decyzję użytkownika opierającego się na tych informacjach przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych,
 - 2) stosuje pominięcie informacji uznanych za zastrzeżone lub poufne – Bank uznaje informacje za zastrzeżone, jeżeli ich podanie do wiadomości publicznej w opinii Banku osłabiłoby jego pozycję konkurencyjną. Bank uznaje informacje za poufne, jeśli Bank zobowiązał się wobec klienta lub innego kontrahenta do zachowania poufności.
6. W przypadku pominięcia, informacja o tym jest podawana w treści Ujawnienia.
7. Ujawnienie informacji przez Bank w innych dokumentach wynika z art. 434 ust. 2 Rozporządzenia.
8. Informacje nie zawarte w niniejszym dokumencie, a objęte obowiązkiem ujawnienia zostały zawarte w następujących dokumentach:

- 1) Informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Radzynie Podlaskim za okres od 01.01.2023 do 31.12.2023 r.,
- 2) Sprawozdaniu z działalności Banku Spółdzielczego w Radzynie Podlaskim w okresie od 01.01.2023r. do 31.12.2023 r. które są dostępne w Krajowym Rejestrze Sądowym oraz w Centrali Banku Spółdzielczego w Radzynie Podlaskim.

9. Wszelkie dane liczbowe zostały wyrażone w tysiącach złotych.

II. Informacje o działalności Banku

Bank Spółdzielczy w Radzynie Podlaskim powstał w 1908 roku jako Drugie Radzyńskie Towarzystwo Pożyczkowo-Oszczędnościowe w Radzynie Podlaskim. Dnia 9 marca 1921 roku Towarzystwo na Walnym Zgromadzeniu postanowiło prowadzić swoją działalność w oparciu o ustawę z dnia 29.10.1920r. a w nowym statucie wpisano „firma przedsiębiorstwa brzmi: „Bank Spółdzielczy w Radzynie Podlaskim”, pod tą nazwą Bank funkcjonuje do chwili obecnej.

Dnia 15 października 2002 r. Bank został wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000135222. Akta rejestrowe Banku przechowywane są przez Sąd Rejonowy Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku, VI Wydział Gospodarczy.

Bankowi w dniu 14 listopada 2004 roku nadano numer statystyczny REGON: 000501802. Działalność Banku została sklasyfikowana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD2007) jako pozostałe pośrednictwo pieniężne 6419Z.

Bank, zgodnie z ustawą z dnia 7 grudnia 2000 roku o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, jest zrzeszony z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A. w Warszawie.

Bank w 2017r. przystąpił do Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, którego głównym celem jest zapewnianie płynności i wypłacalności. Z uczestnictwa w Systemie wynikają korzyści – między innymi dostęp do środków pomocowych w sytuacjach zagrożenia płynności lub wypłacalności, oraz obowiązki, do których należy m.in. stosowanie systemu limitów ustalonych w Systemie oraz poddawanie się działaniom prewencyjnym podejmowanym przez jednostkę zarządzającą Systemem.

W strukturze udziałowej Banku dominują osoby fizyczne posiadające łącznie 99,28% udziałów. Bank nie prowadzi działalności poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Pozostałe szczegółowe informacje z zakresu obejmującego dane ogólne o Banku, zgodnie z art. 111a ust.1 Ustawy Prawo bankowe, teren działania i potencjał kapitałowy, władze Banku, jednostki organizacyjne Banku, dane o zatrudnieniu, obrót, wynik finansowy, podatek dochodowy, wskaźnik ROA, zawarte są w Sprawozdaniu z działalności Banku Spółdzielczego w Radzynie Podlaskim za okres 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.

III. Najważniejsze wskaźniki - art. 447 Rozporządzenia

Bank w okresach rocznych dokonuje ujawnia najważniejszych wskaźników, o których mowa w art. 447 Rozporządzenia 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. według wzoru określonego w Załączniku nr 1 do Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) 2021/637 z dnia 15 marca 2021 r. – Tabela Wzór EU KM1.

Tabela 1. Najważniejsze wskaźniki według wzoru EU KM1.

		a	b	c	d	e
		31.12.2023 r.	31.12.2022 r.	31.12.2021 r.	T-3	T-4
Dostępne fundusze własne (kwoty)						
1	Kapitał podstawowy Tier I (tys. zł)	49 080,57	40 325,01	38 314,49		
2	Kapitał Tier I (tys. zł)	49 080,57	40 325,01	38 314,49		
3	Łączny kapitał (tys. zł)	49 080,57	40 325,01	38 314,49		
Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem						
4	Łączna kwota ekspozycji na ryzyko (tys. zł)	261 294,30	234 481,86	240 957,87		
Współczynniki kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)						
5	Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (%)	18,7836	17,1975	15,9009		
6	Współczynnik kapitału Tier I (%)	18,7836	17,1975	15,9009		
7	Łączny współczynnik kapitałowy (%)	18,7836	17,1975	15,9009		
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)						
EU-7a	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (%)	-	-	-		
EU-7b	W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I (punkty procentowe)	-	-	-		
EU-7c	W tym: obejmujące kapitał Tier I (punkty procentowe)	-	-	-		
EU-7d	Łączne wymogi w zakresie funduszy własnych SREP (%)	8,0000	8,0000	8,0000		
Wymóg połączonego bufora i łączne wymogi kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)						
8	Bufor zabezpieczający (%)	2,5000	2,5000	2,5000		
EU-8a	Bufor zabezpieczający wynikający z ryzyka makroostrożnościowego lub ryzyka systemowego zidentyfikowanego na poziomie państwa członkowskiego (%)	-	-	-		
9	Specyficzny dla instytucji bufor antycykliczny (%)	-	-	-		
EU-9a	Bufor ryzyka systemowego (%)	-	-	-		
10	Bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	-	-	-		
EU-10a	Bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	-	-	-		
11	Wymóg połączonego bufora (%)	2,5000	2,5000	2,5000		
EU-11a	Łączne wymogi kapitałowe (%)	10,5000	10,5000	10,5000		
12	Kapitał podstawowy Tier I dostępny po spełnieniu łącznych wymogów w zakresie funduszy własnych SREP (%)	10,7836	9,1975	7,9009		
Wskaźnik dźwigni						
13	Miara ekspozycji całkowitej	677 347,57	555 526,73	593 881,04		
14	Wskaźnik dźwigni (%)	7,2460	7,2589	6,4515		
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)						
EU-14a	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (%)	-	-	-		
EU-14b	W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I (punkty procentowe)	-	-	-		
EU-14c	Łączne wymogi w zakresie wskaźnika dźwigni SREP (%)	3,0000	3,0000	3,0000		
Bufor wskaźnika dźwigni i łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)						
EU-14d	Wymóg w zakresie bufora wskaźnika dźwigni (%)	-	-	-		
EU-14e	Łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (%)	3,0000	3,0000	3,0000		
Wskaźnik pokrycia wypływów netto*						
15	Aktywa płynne wysokiej jakości (HQLA) ogółem (wartość ważona – średnia)	268 317,53	188 185,14	157 201,53		
EU-16a	Wpływy środków pieniężnych – Całkowita wartość ważona	60 127,17	59 105,78	50 549,56		
EU-16b	Wpływy środków pieniężnych – Całkowita wartość ważona	12 518,33	10 059,52	15 613,53		
16	Wpływy środków pieniężnych netto ogółem (wartość skorygowana)	47 608,84	49 046,25	34 936,03		
17	Wskaźnik pokrycia wypływów netto (%)	563,59	370,64	418,74		
Wskaźnik stabilnego finansowania netto*						
18	Dostępne stabilne finansowanie ogółem	672 049,67	576 084,45	514 841,06		
19	Wymagane stabilne finansowanie ogółem	327 573,34	309 282,35	293 724,16		
20	Wskaźnik stabilnego finansowania netto (%)	205,16	186,26	175,28		

* Bank jako uczestnik systemu ochrony instytucjonalnej jest zwolniony z indywidualnego spełniania wymogu pokrycia płynności

IV. Opis systemu zarządzania

1. Opis systemu zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem w Banku w 2023 r. odbywało się zgodnie z długofalową „Strategią zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Radzynie Podlaskim” przygotowaną przez Zarząd i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku. Strategia jest zgodna z założeniami „Strategii Banku Spółdzielczego w Radzynie Podlaskim na lata 2019-2023”.

Strategie podlegają corocznemu przeglądowi zarządczemu i weryfikacji. Przegląd i weryfikacja dokonywana jest również w przypadku występowania znaczących zmian wewnątrz lub w otoczeniu Banku.

Strategia zarządzania ryzykiem w Banku jest powiązana również z innymi regulacjami o charakterze strategicznym, np. Polityką zarządzania kapitałem, Planami ekonomiczno - finansowymi, a także Politykami w zakresie zarządzania ryzykiem:

1. Polityka kredytowa (w tym polityka zarządzania ryzykiem koncentracji, ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie);
2. Polityka zarządzania ryzykiem płynności;
3. Polityka zarządzania ryzykiem stopy procentowej;
4. Polityka zarządzania ryzykiem walutowym;
5. Polityka zarządzania ryzykiem operacyjnym;
6. Polityka zarządzania ryzykiem braku zgodności;
7. Polityka w zakresie ubezpieczeń w Banku Spółdzielczym w Radzynie Podlaskim;
8. Strategia inwestycyjna.

Strategia zarządzania ryzykiem zawiera cele definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka jaki Bank może ponieść.

Informacja dotycząca strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz cele definiujące apetyt na ryzyko mające charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, a także założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym zostały zawarte w:

- 1) Informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego Banku za okres od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.,
- 2) Sprawozdaniu z działalności Banku Spółdzielczego w Radzynie Podlaskim w okresie 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. dostępnych w Krajowym Rejestrze Sądowym oraz w Centrali Banku Spółdzielczego w Radzynie Podlaskim.

Struktura organizacyjna zarządzania ryzykiem

Organizacja zarządzania ryzykiem jest oparta o podział zadań realizowany na trzech, niezależnych liniach obrony. Niezależność linii obrony polega na zachowaniu organizacyjnej niezależności I i II linii obrony. Działanie III linii obrony obejmuje audyt wewnętrzny, działający w ramach SSOZ BPS. Mechanizmy kontrolne na trzecim poziomie oraz niezależne monitorowanie ich przestrzegania stosuje zarządzająca tym systemem jednostka zarządzająca.

Jednostki i komórki organizacyjne Banku

- 1) W procesie zarządzania ryzykiem, strategiczne cele określa Rada Nadzorcza, która ocenia skuteczność działań Zarządu Banku, mających na celu zapewnienie efektywności procesu zarządzania ryzykiem.
- 2) W Banku funkcjonuje zorganizowany proces zarządzania ryzykiem, w którym uczestniczą organy Banku, wyznaczone komitety i komórki organizacyjne oraz pracownicy.
- 3) Struktura organizacyjna Banku umożliwia skuteczne zarządzanie i kontrolę ryzyka na wszystkich poziomach zarządzania.
- 4) Zmiany dokonywane w strukturze organizacyjnej Banku są uzasadnione i zaplanowane, z uwzględnieniem konieczności przeprowadzenia przeglądu obowiązujących regulacji wewnętrznych, w celu zapewnienia spójności wprowadzanych zmian z przepisami prawa i przyjętymi założeniami w zakresie zarządzania ryzykiem.
- 5) Pracownicy Banku na wszystkich szczeblach organizacyjnych mają dostęp do wewnętrznych regulacji w zakresie zarządzania ryzykiem i znają zasady oraz zakres zadań poszczególnych komórek i jednostek organizacyjnych w zakresie zarządzania ryzykiem.
- 6) Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem obejmują pełny zakres działalności Banku.
- 7) Organizacja procesu zarządzania ryzykiem umożliwia zapobieganie konfliktom interesów.
- 8) W Banku zachowana jest zasada rozdzielania odpowiedzialności za zarządzanie obszarami działalności Banku generującymi ryzyko, monitorującymi poziom ryzyka i kontrolującymi ryzyko,

przy uwzględnieniu charakteru, skali i złożoności prowadzonej działalności Banku.

Proces zarządzania ryzykiem

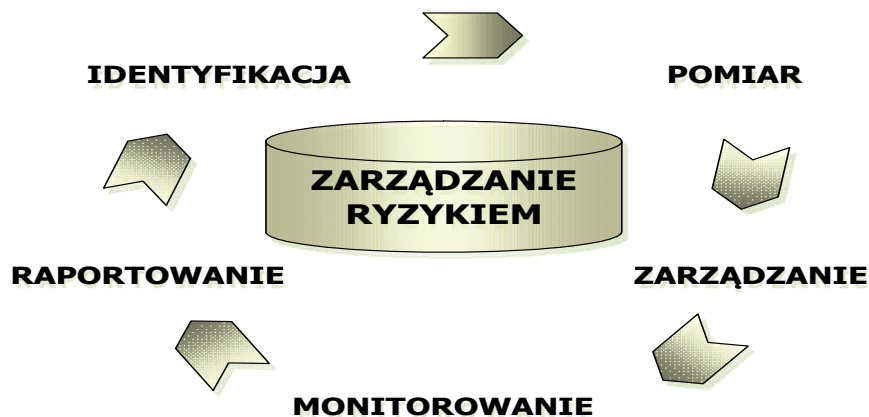
Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy:

- 1) dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu,
- 2) stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki,
- 3) monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka,
- 4) szacowanie wymogów kapitałowych na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka, zgodnie z rozporządzeniem 575/2013 UE,
- 5) analiza pokrycia wymogów kapitałowych funduszami własnymi, z uwzględnieniem buforów kapitału (zabezpieczającego i antycyklicznego),
- 6) uwzględnienie efektów pomiaru ryzyka w metodach szacowania wymogów kapitałowych, z uwzględnieniem buforów kapitału (zabezpieczającego i antycyklicznego),
- 7) agregacja procesów szacowania wymogów kapitałowych z procesami zarządzania ryzykiem w Banku,
- 8) raportowanie wyników oceny ryzyka oraz adekwatności kapitałowej Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej zgodnie z Instrukcją System Informacji Zarządczej,
- 9) audyt skuteczności zarządzania ryzykiem w Banku,
- 10) wykorzystywanie przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą wyników kontroli wewnętrznej i audytu do bieżącego zarządzania oraz nadzoru nad zarządzaniem Bankiem,
- 11) Wdrożenie w Banku odpowiedniej kultury zarządzania ryzykiem

Na proces zarządzania ryzykiem bankowym składają się następujące czynności:

- 1) gromadzenie informacji,
- 2) identyfikacja i ocena ryzyka,
- 3) limitowanie ryzyka,
- 4) pomiar i monitorowanie ryzyka,
- 5) raportowanie,
- 6) zastosowanie narzędzi redukcji ryzyka (działania zapobiegawcze).

Schemat zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Radzynie Podlaskim

Zadania uczestników procesu zarządzania ryzykiem

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku główną rolę pełnią Rada Nadzorcza i Zarząd Banku.

Wymagania wobec Rady Nadzorczej i Zarządu:

- 1) członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu muszą cieszyć się nieposzlakowaną opinią i posiadać wystarczającą wiedzę, umiejętności i doświadczenie do wykonywania swoich obowiązków. Ogólny skład organów Banku odzwierciedla odpowiednio szeroki zakres doświadczeń i kompetencji,
- 2) wszyscy członkowie organów winni poświęcać wystarczająco dużo czasu wykonywaniu swoich funkcji w Banku, a także analizom kwestii ryzyka,
- 3) organy Banku zobowiązane są brać czynny udział w zarządzaniu wszystkimi rodzajami istotnego ryzyka, o których mowa w przepisach rangi ustawowej i w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013. Oznacza to regularne omawianie zagadnień ryzyka na posiedzeniach organów.

Do zadań Rady Nadzorczej i Zarządu w zakresie zarządzania ryzykiem należy:

Rada Nadzorcza:

- 1) Dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem w Banku;
- 2) Sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność;
- 3) Sprawuje nadzór nad skutecznością systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku, w tym ryzykiem systemów informatycznych i bezpieczeństwem informacji;
- 4) Zatwierdza dokumenty strategiczne w obszarze zarządzania ryzykiem, w tym także apetyt/tolerancję na ryzyko zawartą w tych dokumentach, a także przyjmuje odpowiednie informacje sprawozdawcze i wyniki kontroli wewnętrznej, na ich podstawie podejmuje decyzje o potrzebie podjęcia działań w reakcji na stwierdzone nadmierne narażenie Banku na ryzyko, w tym o dokonaniu rewizji Strategii;
- 5) Nadzorując ryzyko operacyjne szczególną uwagę poświęca zagadnieniom bezpieczeństwa informacji i systemów informatycznych, w tym:
 - a) zarządzaniu bezpieczeństwem środowiska teleinformatycznego oraz ciągłością działania,
 - b) procesowi tworzenia i aktualizacji strategii w obszarach technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego,
 - c) zarządzaniu elektronicznymi kanałami dostępu,
 - d) współpracy z zewnętrznymi dostawcami usług w zakresie środowiska teleinformatycznego i jego bezpieczeństwa,
 - e) zapewnieniu adekwatnej struktury organizacyjnej oraz zasobów kadrowych w obszarach technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego,
 - f) zarządzaniu jakością danych o kluczowym znaczeniu dla Banku.
- 6) Sprawuje nadzór nad bezpieczeństwem informacji i systemów informatycznych polegający w szczególności na:
 - a) zatwierdzeniu regulacji wewnętrznych w zakresie planowania strategicznego dotyczącego bezpieczeństwa informacji i rozwoju systemów informatycznych,
 - b) przyjęciu odpowiednich planów strategicznych,

- c) upewnieniu się, że Zarząd przyjął odpowiednie regulacje wewnętrzne, a także skutecznie zarządza ryzykiem,
 - d) podejmowaniu działań zmierzających do zmniejszenia ryzyka, w przypadkach jego nadmiernego wzrostu.
- 7) Uzyskuje informacje dotyczące efektywności zarządzania ryzykiem poprzez przyjęcie informacji o poziomie ryzyka, wyników testów procedur awaryjnych, wyników przeglądów zarządczych, a także wyników kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego Spółdzielni SOZ BPS, jak również audytów zewnętrznych.

Zarząd Banku:

- 1) Odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania ryzykiem;
- 2) Zobowiązany jest zapewnić, że system zarządzania ryzykiem jest skuteczny na etapie: identyfikacji, oceny, przeciwdziałania, kontroli, monitorowania i raportowania;
- 3) Podejmuje decyzje dotyczące organizacji i działania procesów zarządzania ryzykiem;
- 4) Dokonuje regularnych przeglądów strategii zarządzania ryzykiem;
- 5) Okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat profilu ryzyka, na które narażony jest Bank;
- 6) Odpowiada za bezpieczeństwo informacji i systemów informatycznych;
- 7) Realizuje zadania w zakresie zarządzania ryzykiem systemów informatycznych i bezpieczeństwem informacji.
- 8) Członkowie Zarządu uwzględniając charakter, skalę i złożoność prowadzonej przez Bank działalności nie powinni łączyć odpowiedzialności za nadzór nad zarządzaniem danym ryzykiem z odpowiedzialnością za obszar działalności generujący (stwarzający) to ryzyko.

Oprócz Rady Nadzorczej i Zarządu Banku w procesie zarządzania ryzykiem. główną rolę pełnili:

- 1) Prezes Zarządu, nadzoruje zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku, w tym bezpośrednio nadzoruje działalność ZRBAiS; odpowiada za funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem w obrębie całego Banku, w tym za funkcjonowanie systemu informacji Zarządczej; nie może nadzorować obszaru działalności Banku stwarzającego ryzyko istotne w działalności Banku.
- 2) Komitet Zarządzania Ryzykami inicjuje i koordynuje działania w zakresie identyfikacji, pomiaru, limitowania, monitorowania i raportowania ryzyka oraz opiniuje regulacje wewnętrzne Banku pod kątem poszczególnych rodzajów ryzyka. Opiniuje podejmowanie działań zmierzających do utrzymania ryzyka na akceptowalnym poziomie. Skład i szczegółowe zadania Komitetu określa „Regulamin działania Komitetu Zarządzania Ryzykami”;
- 3) Komitet Kredytowy jest kolegialnym organem opiniodawczym i uczestniczy w procesie decyzyjnym dotyczącym transakcji kredytowych oraz ich klasyfikacji pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank. Skład i szczegółowe zadania Komitetu określa „Regulamin działania Komitetu Kredytowego oraz podejmowania decyzji kredytowych”.
- 4) Zespół Ryzyk Bankowych Analiz i Sprawozdawczości monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawia i monitoruje pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego. Podstawowe zadania Zespołu to: gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom i komórkom Banku, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowywanie regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami, a także szacowanie wewnętrznych wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka;
- 5) Dział Ryzyka Kredytowego uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych, w tym

dokonuje oceny adekwatności zabezpieczeń i poprawności projektów decyzji kredytowych oraz współpracuje z ZRBAiS w zakresie identyfikacji i pomiaru ryzyka kredytowego, ryzyka bancassurance;

- 6) Stanowisko ds. Zgodności opracowuje wewnętrzne regulacje w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności, monitoruje ryzyko braku zgodności poprzez prowadzenie działań wyjaśniających oraz testy zgodności, sporządza raporty w zakresie ryzyka braku zgodności dla Zarządu i Rady Nadzorczej, odpowiada za spójność regulacji wewnętrznych Banku;
- 7) Stanowisko kontroli wewnętrznej ma za zadanie kontrolę i ocenę skuteczności działania systemu zarządzania ryzykiem w wybranych obszarach, zgodnie z Instrukcją kontroli wewnętrznej;
- 8) Pozostali pracownicy Banku mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązującymi w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowaniu tych zdarzeń.
- 9) Audyt Wewnętrzny Spółdzielni SOZ BPS ma za zadanie kontrolę i ocenę skuteczności działania systemu zarządzania ryzykiem w Banku. Audyt dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania w Banku.

Schemat przeprowadzania testów warunków skrajnych

W bieżącym, niezależnym zarządzaniu poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku szczególny nacisk położony jest na wyjaśnienie przyczyn występowania zdarzeń generujących ryzyko oraz oszacowanie ich wpływu na efektywność działania Banku, z wykorzystaniem technik testowania warunków skrajnych.

Stosowane przez Bank testy warunków skrajnych mają charakter uproszczony z uwagi na to, że:

- 1) Bank nie jest instytucją złożoną,
- 2) nie jest bankiem istotnie znaczącym w rozumieniu zapisów ustawy Prawo bankowe,
- 3) nie działa w grupie kapitałowej,
- 4) działa tylko na terytorium kraju,
- 5) nie jest notowany na giełdzie,
- 6) oferuje proste, podstawowe produkty bankowe,
- 7) nie stosuje modeli w rozumieniu Rekomendacji W,
- 8) nie stosuje outsourcingu czynności bankowych na dużą skalę.

Rada Nadzorcza Banku zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych. Procedura (zasady) przeprowadzania testów warunków skrajnych w Banku przebiega według następującego schematu:

- 1) określenie czynników wewnętrznych i zewnętrznych wystąpienia sytuacji skrajnej z uwzględnieniem skali działania, charakteru ryzyka ponoszonego przez Bank, otoczenia gospodarczego, otoczenia regulacyjnego, czynników demograficznych i innych,
- 2) opracowanie założeń testów warunków skrajnych opartych o dane historyczne oraz planowaną skalę działalności,
- 3) wykorzystanie metod statystycznych do tworzenia założeń testów warunków skrajnych,
- 4) przeprowadzenie testu warunków skrajnych w oparciu o szczegółowe metodyki określone w procedurach zarządzania ryzykami i adekwatnością kapitałową przez ZRBAiS,
- 5) sporządzenie opisu wyników przeprowadzonych testów,
- 6) przekazanie informacji o wynikach przeprowadzonych testów warunków skrajnych wraz z analizami ryzyka i/lub adekwatności kapitałowej, zgodnie z procedurami szczegółowymi,
- 7) opracowanie propozycji działań w przypadku wykazania wysokiej wrażliwości Banku na wystąpienie sytuacji awaryjnej (skrajnej) przez ZRBAiS we współpracy z komórkami

- merytorycznymi,
- 8) weryfikacja planów awaryjnych przez ZRBAiS,
 - 9) podjęcie decyzji przez Zarząd o przeprowadzeniu działań awaryjnych/uruchomieniu planu awaryjnego,
 - 10) raportowanie wyników testów warunków skrajnych Zarządowi i Radzie Nadzorczej, zgodnie z Instrukcją System Informacji Zarządczej.

Wybór konkretnych technik ograniczania skutków podejmowanego przez Bank ryzyka może rodzić konsekwencje finansowe, toteż Zarząd dokonuje analizy opłacalności i podejmuje decyzje o zastosowaniu najbardziej optymalnych rozwiązań w zakresie organizacji, automatyzacji i dokumentowania procesów zarządzania ryzykiem w Banku.

2. Opis systemu kontroli wewnętrznej

Cel funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej

Celem systemu kontroli wewnętrznej funkcjonującego w Banku jest zapewnienie osiągnięcia:

1. skuteczności i efektywności działania,
2. wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
3. przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem,
4. zgodności działania z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Nadzór organów banku nad systemem kontroli

Rada Nadzorcza

1. Ogólny nadzór w zakresie kontroli wewnętrznej sprawuje Rada Nadzorcza, która:
 - 1) przyjmuje określony system sprawowania kontroli wewnętrznej w Banku,
 - 2) akceptuje matrycę funkcji kontroli.
2. Rada Nadzorcza dokonuje oceny wyników kontroli wewnętrznej w oparciu o otrzymane informacje i sprawozdania z kontroli. Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym corocznej oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, stanowiska do spraw zgodności.
3. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych, Rada Nadzorcza:
 - 1) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności,
 - 2) zatwierdza politykę zgodności Banku,
 - 3) co najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank.
4. W ramach nadzoru nad działalnością Banku Rada Nadzorcza monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od stanowiska do spraw zgodności, stanowiska kontroli wewnętrznej, Zarządu Banku.

Zarząd

1. Odpowiedzialność za zorganizowanie i prawidłowe działanie systemu kontroli wewnętrznej ponosi Zarząd Banku. Nadzór z ramienia Zarządu Banku sprawuje Prezes Zarządu. Członkowie Zarządu odpowiadają za funkcjonowanie kontroli wewnętrznej w podległych pionach.
2. Do obowiązków Zarządu Banku należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie we wszystkich jednostkach, komórkach i stanowiskach organizacyjnych Banku funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej oraz zapewnienia niezależności

odpowiednich komórek. Zarząd Banku nie rzadziej niż raz w roku informuje Radę Nadzorczą o sposobie realizacji tych obowiązków.

3. Zarząd Banku podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz współpracy z komórką do spraw zgodności, stanowiskiem kontroli wewnętrznej, audytem wewnętrznym, a także dostępu pracownikom tych komórek do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.
4. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Zarząd Banku:
 - 1) odpowiada za efektywne zarządzanie w Banku ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych;
 - 2) odpowiada za opracowanie polityki zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Radzie Nadzorczej raportów w sprawie zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności;
 - 3) w przypadku wykrycia nieprawidłowości w stosowaniu polityki zgodności, Zarząd podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia tych nieprawidłowości, w tym środki naprawcze lub dyscyplinujące.

Schemat organizacji III linii obrony w ramach struktury organizacyjnej Banku

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech, niezależnych poziomach.

1. Na pierwszy poziom składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku, w tym stosowanie przez pracowników mechanizmów kontroli ryzyka, a także dokonywanie w ramach obowiązków służbowych pracowników poziomego monitorowania (w ramach pierwszego poziomu) przestrzegania mechanizmów kontrolnych poprzez ich weryfikację lub testowanie.
2. Na drugi poziom składa się co najmniej:
 - 1) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od zarządzania ryzykiem, o którym mowa w ust. 2;
 - 2) działalność stanowiska do spraw zgodności,
 - 3) działalność stanowiska kontroli wewnętrznej.
3. Pracownicy komórek Banku na drugim poziomie w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują przestrzeganie mechanizmów kontrolnych poprzez monitorowanie pionowe (weryfikacja lub testowanie pierwszego poziomu przez poziom drugi) i monitorowanie poziome (weryfikacja lub testowanie na drugim poziomie).
4. Na trzeci poziom składa się działalność audytu wewnętrznego.

System kontroli wewnętrznej

1. W ramach systemu kontroli wewnętrznej wyodrębnia się:
 - 1) funkcję kontroli - ma za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji tj. stosowanie mechanizmów kontrolnych, niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, raportowanie w ramach funkcji kontroli.

W Banku funkcję kontroli pełnią wszyscy pracownicy względem siebie, jak również grup pracowników w ramach swojej komórki organizacyjnej oraz w ramach obowiązku nadzoru wynikającego z zajmowanego stanowiska pracy, jak również przez osoby, którym powierzono obowiązki kontrolne w określonym zakresie.

2) komórki kontrolne:

- a) stanowisko do spraw zgodności – ma za zadanie identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie, w oparciu o odrębne procedury;
- b) stanowisko kontroli wewnętrznej – ma za zadanie dokonywanie monitorowania przestrzegania mechanizmów kontroli, zwłaszcza w zakresie testowania pionowego.

3) komórkę audytu wewnętrznego.

Cel i zakres zadań Stanowiska kontroli wewnętrznej i Stanowiska do spraw zgodności

Stanowisko kontroli wewnętrznej jest częścią funkcji kontroli i pełni rolę koordynująco-kontrolną.

1) Celem działania stanowiska kontroli wewnętrznej jest:

- a) ocena w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej oraz opiniowanie systemu zarządzania Bankiem, w tym skuteczności zarządzania ryzykiem związanym z działalnością Banku,
- b) ocena zgodności działania jednostek i komórek organizacyjnych Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi Banku.

2) Do obowiązków pracownika na Stanowisku Kontroli Wewnętrznej należy przede wszystkim:

- a) identyfikacja tzw. słabych punktów i wskazywanie potencjalnych zagrożeń zanim przerodzą się one w prawdziwe problemy lub rzeczywiste straty,
- b) rzetelne i obiektywne wykonywanie czynności kontrolnych,
- c) umiejętne sporządzanie dokumentacji kontrolnej,
- d) udzielanie kontrolowanym wyjaśnień odnoszących się do przedmiotu kontroli,
- e) podnoszenie swoich kwalifikacji poprzez samokształcenie jak i udział w szkoleniach,
- f) przestrzeganie zasad, procedur i ram działania określonych w Instrukcji kontroli wewnętrznej,
- g) przestrzeganie tajemnicy służbowej w sprawach będących przedmiotem kontroli oraz funkcjonowania Banku.

3) Celem działania stanowiska do spraw zgodności w Banku jest zapewnienie zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

4) Do obowiązków pracownika na Stanowisku do spraw zgodności należy przede wszystkim:

- a) opracowanie i weryfikacja Polityki zgodności oraz Instrukcji zarządzania ryzykiem braku zgodności,
- b) śledzenie zmian w przepisach zewnętrznych,
- c) informowanie właścicieli regulacji i członków Zarządu o planowanych zmianach przepisów zewnętrznych,
- d) prowadzenie postępowań wyjaśniających w zakresie zgodności,
- e) opiniowanie projektów regulacji wewnętrznych Banku,
- f) dbałość o spójność regulacji wewnętrznych,
- g) odpowiedzialność za aktualność informacji obligatoryjnych zamieszczanych na stronie internetowej Banku www.bsradzyn.pl oraz na tablicach ogłoszeń w miejscu wykonywania czynności,

- h) koordynowanie wprowadzania zmian wybiegających poza zakres zadań jednej komórki organizacyjnej Banku,
- i) prowadzenie wyjaśnień w sprawie planowanych zmian przepisów zewnętrznych i dostosowanie przepisów wewnętrznych,
- j) dokumentowanie zadań Stanowiska,
- k) udział w posiedzeniach Zarządu,
- l) działania na rzecz zapewnienia zgodności działań Banku z prawem oraz przyjętymi standardami postępowania, w tym:
 - a. nadzorowanie aktualności rejestru i zbioru regulacji wewnętrznych Banku,
 - b. zapewnienie zgodności obowiązujących w Banku regulacji wewnętrznych z przepisami prawa,
 - c. dbałość o przeprowadzanie doraźnych szkoleń dla pracowników z zakresu przestrzegania obowiązujących w Banku norm prawnych i standardów postępowania,
 - d. dbałość o zapoznavanie nowych pracowników z „Polityką zgodności” oraz „Kodeksem Etyki Bankowej”.
- m) współpraca z Bankiem Zrzeszającym, Spółdzielnią SOZ BPS oraz innymi podmiotami zewnętrznymi w zakresie wynikającym z konieczności zapewnienia zgodności,
- n) działania konsultacyjne i doradcze w obszarze zgodności dla innych komórek Organizacyjnych,
- o) weryfikacja jakości dokumentacji zewnętrznej (obejmującej dokumenty opracowane przez Bank i przekazywane klientom, kontrahentom i osobom trzecim, np. wzory umów, schemat wyciągów bankowych, broszury reklamowe, informacje prasowe, informacje w witrynach internetowych) w oparciu o procedury zapisane w Instrukcji zarządzania zmianami,
- p) prowadzenie zbioru klauzul niedozwolonych w umowach, , na podstawie wykazu UOKiK,
- q) koordynowanie sporządzania ankiet otrzymywanych z instytucji nadzorczych w zakresie ryzyka braku zgodności,
- r) raportowanie na temat poziomu ryzyka braku zgodności.

Umiejscowienie w strukturze organizacyjnej Banku, niezależność

Stanowisko Kontroli Wewnętrznej i Stanowisko do spraw zgodności w strukturze organizacyjnej Banku podlegają bezpośrednio pod Prezesa Zarządu Banku. W Banku funkcjonują mechanizmy zapewniające niezależność stanowiska kontroli wewnętrznej oraz stanowiska do spraw zgodności. Zarząd i Rada Nadzorcza zatwierdzają Instrukcję kontroli wewnętrznej. Osoby reprezentujące stanowisko kontroli wewnętrznej oraz stanowisko ds. zgodności mają zapewniony bezpośredni kontakt z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej.

Zasady corocznej oceny skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej oraz oceny ryzyka braku zgodności i działania stanowiska ds. zgodności, dokonywanej przez Radę Nadzorczą

Stanowisko kontroli wewnętrznej sporządza roczne sprawozdanie dla Zarządu i Rady Nadzorczej. Sprawozdanie obejmuje:

1. informacje ze swojej działalności:
 - 1) tematy kontroli,
 - 2) ilość kontroli ogółem w tym: planowe pełne, problemowe i doraźne,
 - 3) procent wykonania planu i ewentualnie przyczyny jego niewykonania,
 - 4) stwierdzone istotne nieprawidłowości, wydane zalecenia i stopień ich realizacji,

2. informacje z działalności kontroli funkcjonalnej (na podstawie sprawozdań Kierowników jednostek /komórek organizacyjnych):
 - 1) tematy kontroli,
 - 2) ilość kontroli ogółem w tym: planowe pełne, problemowe i doraźne,
 - 3) procent wykonania planu i ewentualnie przyczyny jego niewykonania,
 - 4) stwierdzone istotne nieprawidłowości,
 - 5) wydane zalecenia pokontrolne i stopień ich realizacji,
3. ocenę funkcji kontroli w Banku (jej adekwatność i skuteczność), ocenę skuteczności zarządzania ryzykami i ocenę zgodności działania Banku z przepisami zewnętrznymi i wewnętrznymi.

Stanowisko ds. zgodności sporządza roczny raport z oceny ryzyka braku zgodności oraz działania stanowiska dla Rady Nadzorczej, Zarządu, Komitetu Audytu i Komitetu Zarządzania Ryzykami.

V. Opis polityki wynagrodzeń

Obowiązująca w Banku Polityka wynagrodzeń w Banku spółdzielczym w Radzynie Podlaskim, została opracowana w oparciu o następujące akty prawne:

1. Rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 08 czerwca 2021r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach.
2. Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) Nr 604/2014 z dnia 4 marca 2014 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych w odniesieniu do kryteriów jakościowych i właściwych kryteriów ilościowych ustalania kategorii pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka instytucji, przy uwzględnieniu formy prawnej Banku oraz skali, zakresu i stopnia złożoności prowadzonej działalności. Polityka wynagrodzeń przygotowywana jest przez Zarząd i zatwierdzana przez Radę Nadzorczą Banku. Rada Nadzorcza w 2023 r. dokonała oceny polityki wynagrodzeń. Bank nie korzystał z konsultanta zewnętrznego w zakresie ustalania polityki w zakresie wynagrodzeń.
3. Na system wynagrodzeń w Banku składają się:
 - 1) wynagrodzenia stale (zasadnicze, odprawy rentowe lub emerytalne, dodatki) – obejmujące składniki wynagrodzeń:
 - a) opierające się na z góry określonych kryteriach;
 - b) są nie uznaniowe i odzwierciedlają poziom doświadczenia zawodowego oraz miejsce w hierarchii służbowej pracownika;
 - c) są przejrzyste pod względem kwoty przyznawanej danemu pracownikowi;
 - d) są trwale obowiązujące, tj. obowiązują przez dany okres pełnienia określonej roli lub wykonywania obowiązków organizacyjnych;
 - e) są nieodwołalne; stała kwota podlega zmianie wyłącznie w drodze rokowań zbiorowych lub w następstwie negocjacji;
 - f) nie mogą zostać ograniczone, zawieszane ani unieważnione przez Bank;
 - g) nie stanowią zachęty do podejmowania ryzyka;
 - h) nie zależą od wyników.
 - 2) wynagrodzenia zmienne – obejmujące składniki wynagrodzeń inne niż wymienione w pkt. 1) w tym premie uznaniowe.

4. Do stanowisk istotnych, o których mowa w § 24 Rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej oraz w uchwale 604/2014 Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w Banku zalicza się Członków Rady Nadzorczej i Członków Zarządu.

Z uwagi na fakt, że Bank nie udziela kredytów przekraczających 5 mln EUR oraz nie posiada jednostek istotnych w rozumieniu Rozporządzenia 575/2013 PE, do stanowisk istotnych nie zalicza się innych stanowisk w Banku.

5. Wynagrodzenia zmienne osób objętych Polityką wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska istotne w Banku są zależne od oceny efektów pracy obejmującej następujące wskaźniki Banku osiągnane w ostatnich trzech latach (kryterium ilościowe): zysk netto, wskaźnik zwrotu z kapitału własnego (ROE), jakości portfela kredytowego, współczynnik kapitałowy, wskaźnik płynności LCR.

Ocenie podlega stopień wykonania wymienionych wyżej wskaźników w odniesieniu do planu ekonomiczno-finansowego w poszczególnych latach podlegających ocenie oraz w stosunku do założeń przyjętych w Strategii działania oraz obowiązujących w Banku innych strategiach i politykach na dany okres. Jeżeli, w danym roku kalendarzowym, któryś ze wskaźników, o których mowa w ust. 3 nie był w Banku wyznaczany, za podstawę oceny bierze się średni wskaźnik osiągnięty w grupie rówieśniczej banków spółdzielczych. Zmienne składniki są przyznawane w przypadku, gdy w każdym z ostatnich trzech lat plan w zakresie wskaźników wymienionych w ust. 3 był zrealizowany co najmniej w 80%.

Do oceny osób zajmujących stanowiska istotne w Banku przy przyznawaniu zmiennych składników wynagradzania stosowane są również kryteria jakościowe: uzyskane absolutorium w okresie oceny, pozytywna ocena rękojmi należytego wykonania obowiązków, zgodnie z art. 22aa ustawy Prawo bankowe, ogólna dobra ocena dokonana przez Radę Nadzorczą w zakresie realizacji zadań zawartych w planie ekonomiczno – finansowym w okresach objętych oceną. W przypadku zagrożenia nie spełnienia wymogów ostrożnościowych lub zagrożenia upadłością, zmiennych składników wynagradzania nie przyznaje się.

Oceny efektów pracy pracowników, nie będących członkami Zarządu dokonuje Zarząd. Premię uznaniową przyznaje się pracownikom wówczas, jeżeli poziom realizacji planu ekonomiczno-finansowego za dany okres na to pozwala. Ustalając wysokość premii uznaniowej dla pracowników Oddziałów, Zarząd bierze pod uwagę ocenę jaką uzyskał Oddział w wyniku sporządzonej przez Zespół Ryzyk Bankowych, Analiz i Sprawozdawczości oceny, dokonanej zgodnie z Instrukcją oceny pracy Oddziałów. Przyznając premię uznaniową pracownikom: Zespołu Ryzyk Bankowych, Analiz i Sprawozdawczości, Stanowiska ds. Zgodności, Stanowiska Kontroli Wewnętrznej oraz Stanowiska ds. Kadr nie bierze się pod uwagę wyników ekonomiczno-finansowych osiągniętych przez Bank, a jedynie jakość wykonywanych zadań. Zarząd ocenia wykonanie zadań w cyklach kwartalnych.

Średnie całkowite wynagrodzenie brutto członka Zarządu w okresie rocznym nie powinno przekraczać 5-krotności średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników w okresie rocznym.

VI. Informacja o powołaniu komitetu do spraw wynagrodzeń.

Zgodnie z art. 9cb ust. 1 ustawy Prawo bankowe komitet do spraw wynagrodzeń działa w banku istotnym. Bankiem istotnym zgodnie z art. 3 pkt 35 ustawy Prawo bankowe jest bank pod względem wielkości, organizacji wewnętrznej oraz rodzaju, zakresu i złożoności prowadzonej działalności, który:

1) spełnia co najmniej jeden z warunków:

- a) akcje banku zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi,
- b) udział banku w aktywach sektora bankowego jest nie mniejszy niż 2%,
- c) udział banku w depozytach sektora bankowego jest nie mniejszy niż 2%,
- d) udział banku w funduszach własnych sektora bankowego jest nie mniejszy niż 2%

albo

2) został uznany za taki bank przez Komisję Nadzoru Finansowego.

W Banku Spółdzielczym w Radzynie Podlaskim nie został powołany komitet do spraw wynagrodzeń, ponieważ Bank nie spełnia kryteriów banku istotnego. Bank nie emituje swoich akcji. Udział Banku w aktywach sektora bankowego jest mniejszy niż 2%. Udział Banku w depozytach sektora bankowego jest mniejszy niż 2%. Udział Banku w funduszach własnych sektora bankowego jest mniejszy niż 2%. Bank nie został także uznany za bank istotny przez Komisję Nadzoru Finansowego.

VII. Informacja o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu Banku wymogów określonych w art. 22aa ustawy Prawo bankowe.

Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu Banku Spółdzielczego w Radzynie Podlaskim spełniają wymogi określone w art. 22aa ustawy Prawo bankowe.

Przyjęta „Polityka zapewnienia odpowiedniości kandydatów/członków Zarządu oraz Zarządu Banku Spółdzielczego w Radzynie Podlaskim” oraz „Polityka zapewnienia odpowiedniości w składzie Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Radzynie Podlaskim”, wskazują, iż celem oceny członków organów jest stwierdzenie czy osoby zarządzające i nadzorujące będą w stanie podejmować należyte i ostrożne decyzje zapewniając stabilność i bezpieczny rozwój Banku. Zgodnie z Politykami, ocenę wtórną przeprowadza się okresowo co najmniej raz na 2 lat, jeżeli w tym okresie nie występują inne zdarzenia opisane w Politykach uzasadniające przeprowadzenie oceny członków organu.

Polityki wykorzystują formularze oceny stanowiące załączniki do „Wzorcowej polityki oceny odpowiedniości w zrzeszeniu BPS”.

Polityki zapewnienia odpowiedniości wskazują, iż osoby wchodzące w skład organów Banku muszą spełniać kryteria indywidualnej odpowiedniości oraz kolegialnej odpowiedniości organów Banku.

Zastosowane w Politykach kryteria ogólne oceny indywidualnej członków organów obejmują: wiedzę, doświadczenie zawodowe i umiejętności; rękojmię należytego wykonania funkcji; poświęcanie czasu na wykonywanie obowiązków w Banku, niezależność oraz powiązania z Bankiem.

Ocena indywidualna członków Rady Nadzorczej i zbiorowa Rady Nadzorczej została dokonana na Zebraniu Przedstawicieli w dniu 13 czerwca 2023 r. Wszyscy członkowie Rady Nadzorczej oraz Rada Nadzorcza jako organ spełnili kryteria, według których ocena została przeprowadzona.

Ocena indywidualna członków Zarządu i zbiorowa Zarządu została dokonana na posiedzeniu Rady Nadzorczej w dniu 26 marca 2024 r. Wszyscy członkowie Zarządu oraz Zarząd Banku jako organ spełnili kryteria, według których ocena została przeprowadzona.

Informację o przeprowadzonej ocenie odpowiedniości i wynikach tej oceny Bank przekazał do Komisji Nadzoru Finansowego.

VIII. Opis systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym

1. Główne założenia w zakresie podejścia Banku do zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz podział kompetencji w tym obszarze określa „Strategia zarządzania ryzykiem” przyjęta Uchwałą Rady Nadzorczej Banku.
2. Bank dostosował system zarządzania ryzykiem do zaleceń wynikających z Rekomendacji M Komisji Nadzoru Finansowego stanowiącej zbiór zasad dobrych praktyk w zakresie ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem operacyjnym w bankach. Wdrożone zostały narzędzia zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz zaktualizowane zasady postępowania z ryzykiem operacyjnym.
3. Bank stosuje model zarządzania ryzykiem operacyjnym, w którym odpowiedzialność za bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym spoczywa na wszystkich pracownikach Banku, a w szczególności na dyrektorach/kierownikach Oddziałów Banku/Działu Obsługi Klienta Centrali, zgodnie z zakresem ich odpowiedzialności i zadań.
4. Bank określa limit tolerancji na ryzyko operacyjne w skali całego Banku oraz wynikający z przyjętego limitu tolerancji, akceptowalny poziom ryzyka operacyjnego poprzez przyjęcie limitów apetytu na ryzyko operacyjne.
5. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym odbywa się z wykorzystaniem rozwiązań systemowych oraz bieżącego zarządzania tym ryzykiem.
6. Systemowe zarządzanie ryzykiem operacyjnym polega na tworzeniu przepisów wewnętrznych, procedur i rozwiązań związanych z ryzykiem operacyjnym, między innymi, w zakresie zasobów ludzkich, organizacji Banku, systemów teleinformatycznych, bezpieczeństwa, procesów obsługi klientów, rachunkowości, bankowości internetowej i kart płatniczych, zlecenia usług podmiotom zewnętrznym.
7. Bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym polega na zapobieganiu zdarzeniom ryzyka operacyjnego powstającym przy sprzedaży produktów, w procesach wewnętrznych oraz systemach, podejmowaniu działań zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zdarzeń ryzyka operacyjnego, likwidowaniu negatywnych skutków zdarzeń ryzyka operacyjnego oraz rejestrowaniu zdarzeń ryzyka operacyjnego.
8. Bank gromadzi informacje o istotnych zdarzeniach ryzyka operacyjnego, posługując się aplikacją informatyczną. Gromadzone informacje wykorzystywane są do:
 - 1) bieżącego monitorowania poziomu ryzyka operacyjnego,
 - 2) monitorowania działań jednostek i komórek organizacyjnych związanych z zaistniałymi zdarzeniami,
 - 3) pomiaru lub szacowania strat z tytułu ryzyka operacyjnego,
 - 4) generowania raportów dotyczących zaistniałych zdarzeń w zakresie ryzyka operacyjnego.

9. W ramach ryzyka operacyjnego Bank dokonuje pomiaru z wykorzystaniem metod ilościowych, jakościowych oraz mieszanych, tj.:
- 1) obliczanie wymogu kapitałowego według metody standardowej,
 - 2) obliczanie kluczowych wskaźników ryzyka operacyjnego,
 - 3) samoocena potencjalnego ryzyka operacyjnego.
10. Ocena pomiaru ryzyka operacyjnego dokonywana jest w odniesieniu do zdarzeń gromadzonych w bazie zdarzeń ryzyka operacyjnego, podejmowanych działaniach operacyjnych, bieżącej i planowanej działalności Banku, procesów i aplikacji informatycznych w Banku oraz otoczeniu zewnętrznym Banku.
11. Bank regularnie monitoruje:
- 1) zdarzenia ryzyka operacyjnego, ich skutki oraz częstotliwość występowania w podziale na rodzaje zdarzeń ryzyka operacyjnego i linie biznesowe Banku,
 - 2) wielkości objęte limitami na ryzyko operacyjne, w szczególności stopień wykorzystania przyjętych limitów tolerancji i apetytu na ryzyko operacyjne,
 - 3) skuteczność podejmowanych działań w ramach ograniczania ryzyka operacyjnego,
 - 4) wyniki okresowych przeglądów ryzyka operacyjnego.
12. W Banku przygotowywane są raporty na temat ryzyka operacyjnego w trybie kwartalnym. Odbiorcami raportów są Komitet Zarządzania Ryzykami, Zarząd oraz Rada Nadzorcza.

Informacja o sumach strat brutto z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego odnotowanych w 2023 roku, w podziale na klasy i kategorie zdarzeń podane są w poniższej tabeli.

Tabela 19. Straty brutto z tytułu ryzyka operacyjnego (powyżej 200 zł lub czas przestoju usługi powyżej 0,5 h)

Raport ilościowy - Zdarzenia ryzyka operacyjnego w okresie ostatnich 12 m-cy	Strata w tys. zł	Koszt w tys. zł	Czas przestoju w min	Ilość zdarzeń
1. Bankowość detaliczna	0,40	0,00	0	1
Oszustwo wewnętrzne	0,00	0,00	0	0
Oszustwo zewnętrzne	0,00	0,00	0	0
Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	0,00	0,00	0	0
Klienci, produkty i praktyki operacyjne	0,00	0,00	0	0
Szkody związane z aktywami rzeczowymi	0,00	0,00	0	0
Zakłócenia działalności Banku i awarie systemów	0,00	0,00	0	0
Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	0,40	0,00	0	1
2. Bankowość komercyjna	96,70	94,20	0	2
Oszustwo wewnętrzne	0,00	0,00	0	0
Oszustwo zewnętrzne	0,00	0,00	0	0
Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	0,00	0,00	0	0
Klienci, produkty i praktyki operacyjne	0,00	0,00	0	0
Szkody związane z aktywami rzeczowymi	0,00	0,00	0	0
Zakłócenia działalności Banku i awarie systemów	0,00	0,00	0	0
Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	96,70	94,20	0	2

3. Płatności i rozliczenia	20,87	0,20	45 941	31
Oszustwo wewnętrzne	0,00	0,00	0	0
Oszustwo zewnętrzne	0,00	0,00	0	0
Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	0,00	0,00	0	0
Klienci, produkty i praktyki operacyjne	0,00	0,00	0	0
Szkody związane z aktywami rzeczowymi	0,00	0,00	0	0
Zakłócenia działalności Banku i awarie systemów	0,00	0,00	40 001	26
Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	20,87	0,20	5 940	5
RAZEM:	117,97	94,40	45 941	34

1. W analizowanym okresie zarejestrowano zdarzenia, charakteryzujące się niską dotkliwością i niską częstotliwością występowania, co pokazuje poniższa tabela.

Tabela 20.

Poziom	Wskaźnik progowy	Wskaźnik progowy	Ilość zdarzeń	Straty brutto /w tys. zł/	Czas przestoju /w min/
	Dotkliwości	Częstości			
akceptowalny	Niska	Niska	30	117,97	17 921
akceptowalny	Niska	Wysoka	0	0	0
ostrzegawczy	Wysoka	Niska	4	0	28 020
krytyczny	Wysoka	Wysoka	0	0	0

2. W 2023 roku nie stwierdzono istotnych zdarzeń ryzyka operacyjnego, rozumianych jako zdarzenia powodujące straty przekraczające 2 021,9 tys. zł – co stanowi 50 % wyliczonego minimalnego regulacyjnego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego na 31.12.2023 r.
3. Bank realizuje proces zarządzania ryzykiem operacyjnym. W ramach tego procesu identyfikuje się zdarzenia ryzyka operacyjnego i dokonuje się ewidencjonowania i analizy przyczyn występowania zdarzeń związanych z ryzykiem operacyjnym.

W przypadku konieczności podejmowane są działania ograniczające ryzyko obejmujące zmianę procesów wewnętrznych Banku, organizacji wewnętrznej, sposobu dokonywania kontroli wewnętrznej, a także organizacja odpowiednich szkoleń dla pracowników oraz wprowadzanie rozwiązań podnoszących bezpieczeństwo usług z wykorzystaniem bankowości internetowej.

IX. Opis systemu zarządzania ryzykiem płynności

Płynność Banku definiowana jest jako zdolność do finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności oraz zdolność do generowania przez Bank dodatniego salda przepływów gotówkowych w określonym horyzoncie czasowym.

Strategicznym celem Banku w procesie zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie możliwości realizowania zobowiązań Banku na bazie bieżącej, zdolności do utrzymania płynności w krótkim, średnim i długim okresie zarówno w normalnych warunkach, jak i w przypadku wystąpienia zdarzeń kryzysowych – tak na poziomie Banku, jak i rynku – ograniczających dostęp do zabezpieczonych i niezabezpieczonych źródeł finansowania. Ponadto, zarządzanie płynnością ma na celu utrzymywanie poziomu płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej

i długoterminowej Banku, który zapewni regulowanie wszystkich zobowiązań w umownych terminach, a także optymalne zarządzanie środkami płynnymi.

Funkcje skarbowe oraz zarządzanie ryzykiem płynności w Banku są scentralizowane. Bank nie podlega ocenie kredytowej (raitingowi).

Na podstawie obowiązującej w Banku polityki i instrukcji, dokonywany jest okresowy pomiar i monitorowanie ryzyka płynności.

W trybie dziennym informacje o poziomie wskaźników LCR i NSFR oraz zarządzając płynnością śróddzienną kontroluje codziennie stan środków płynnych. Okresowo w trakcie miesiąca (15, 20, 25 dzień miesiąca), miesięcznie i kwartalnie przygotowywana jest informacja w zakresie testów warunków skrajnych. W trybie miesięcznym przygotowywane są raporty i prognozy dotyczące ryzyka płynności, zawierające informacje na temat pomiaru i monitorowania płynności zawierające analizy: zestawienia luki płynności, wskaźnika LCR i wskaźnika NSFR na przestrzeni miesiąca, systemu limitów ostrożnościowych i wskaźników płynności, osadu we wkładach dla depozytów bieżących i terminowych, koncentracji depozytów i aktywów płynnych, zrywalności i odnawialności depozytów oraz wcześniejszych spłat kredytów.

Odbiorcami raportów są przede wszystkim Zarząd Banku, Rada Nadzorcza oraz pozostali uczestnicy procesu zarządzania ryzykiem płynności, zgodnie z podziałem wskazanym w Instrukcji System Informacji Zarządczej Banku.

Ze względu na niewielką skalę działalności walutowej, Bank analizy ryzyka płynności sporządzane są dla pozycji złotych i walutowych łącznie.

1. Podział zadań i odpowiedzialności w systemie zarządzania ryzykiem płynności:

1) Rada Nadzorcza:

- a) zatwierdza strategię działania Banku oraz zasady ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem płynności,
- b) sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie ryzyka płynności, ze strategią i planem finansowym Banku
- c) ocenia adekwatność i skuteczność procesu zarządzania ryzykiem.

2) Zarząd Banku:

odpowiada za:

- a) zorganizowanie skutecznego procesu zarządzania ryzykiem płynności poprzez wskazanie osób i jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za realizację zadań związanych z ryzykiem płynności oraz narzędzi do pomiaru i monitorowania płynności Banku,
- b) wdrożenie i aktualizowanie pisemnych procedur zarządzania ryzykiem płynności,
- c) opracowanie zasad polityki zarządzania ryzykiem płynności,
- d) posiadanie przez pracowników właściwych kompetencji związanych z zarządzaniem ryzykiem płynności,
- e) zapoznanie wszystkich jednostek organizacyjnych, których działanie wpływa na płynność Banku, z zasadami Polityki i funkcjonowanie tych jednostek zgodnie z zatwierdzonymi regulacjami,
- f) informuje Radę Nadzorczą o sytuacji płynnościowej Banku.

zatwierdza:

- a) procedury i limity ograniczające ryzyko płynności,
- b) plany awaryjne utrzymania płynności finansowej w Banku.

3) Prezes Zarządu Banku:

- a) pełni nadzór nad zarządzaniem ryzykiem płynności, w tym nad realizacją Polityki w zakresie zarządzania ryzykiem,
- b) nadzoruje zarządzanie ryzykiem płynności w skali całego Banku, w tym dokonywanie identyfikacji i oceny ryzyka oraz monitorowanie wykorzystania obowiązujących limitów,
- c) nadzoruje kontrolę i monitoring ryzyka oraz sporządzanie informacji przez Komórkę Monitorującą, a także dostarcza kompleksowych i zrozumiałych informacji na temat ryzyka płynności, poprzez składanie informacji na posiedzenia organów Banku, umożliwiającym Radzie Nadzorczej i Zarządowi zrozumienie profilu ryzyka płynności Banku,
- d) dba o zapewnienie okresowej, niezależnej kontroli Polityki oraz przyjętych regulacji wewnętrznych oraz sposobu ich realizacji.

4) Członek Zarządu nadzorujący Pion Finansowo – Księgowy:

- a) pełni bezpośredni nadzór nad wdrożeniem Polityki w zakresie decyzji zarządczych dotyczących zarządzania ryzykiem płynności,
- b) nadzoruje przygotowanie, wprowadzenie i prawidłowe stosowanie procedur wewnętrznych dotyczących podejmowania czynności związanych z bieżącym zarządzaniem płynnością, zgodnie z przyjętą przez Zarząd Polityką,
- c) dba o właściwe określenie zakresu zadań, obowiązków i kontroli oraz odpowiedzialności poszczególnych pracowników, w zakresie podejmowania czynności związanych z zarządzaniem płynnością,
- d) pełni nadzór nad prawidłowością zawierania transakcji związanych z realizacją Polityki,
- e) pełni nadzór nad prawidłowością rozliczania transakcji dotyczących zarządzania płynnością.

5) Główny Księgowy:

- a) pełni bezpośredni nadzór nad gospodarką finansową Banku oraz nad sprawnością i prawidłowością dokonywania rozliczeń międzybankowych.
- b) zarządza rachunkiem podstawowym Banku w zakresie bieżącej płynności finansowej i likwidowanie przejściowych niedoborów pieniężnych.
- c) sprawuje nadzór nad lokowaniem nadwyżek pieniężnych.
- d) sprawuje nadzór nad zarządzaniem gotówką w Banku.
- e) Sprawuje nadzór nad bezpieczeństwem funkcjonowania systemów informatycznych.
- f) Bezpośrednio nadzoruje DKiR.
- g) pośrednio nadzoruje Oddziały i Dział Obsługi Klienta w zakresie czynności kasowo-skarbcowych – w pełnym zakresie,
- h) ZRBAiS – w zakresie wynikającym z zadań przypisanych Głównemu Księgowemu w Regulaminie Organizacyjnym Banku, i innych regulacjach wewnętrznych Banku oraz powszechnie obowiązujących przepisach prawa.

6) Komitet Zarządzania Ryzykami:

- a) monitoruje poziom ryzyka płynności
- b) opiniuje procedury zarządzania ryzykiem płynności, procedury pomiaru, raportowania, limitowania i kontroli ryzyka płynności, propozycje limitów ograniczających ryzyko płynności.

7) Zespół Ryzyk Bankowych, Analiz i Sprawozdawczości:

- a) analizuje i monitoruje strukturę bilansu Banku w aspekcie ponoszonego ryzyka płynności oraz kontroluje przestrzeganie przyjętych w tym zakresie norm ostrożnościowych,
- b) projektuje procedury zarządzania ryzykiem płynności w zakresie pomiaru, raportowania, limitowania i kontroli,
- c) przygotowuje propozycje limitów ograniczających ryzyko płynności,
- d) sporządza raporty dla Zarządu Banku i Rady Nadzorczej dotyczące ekspozycji Banku na ryzyko płynności, a mianowicie:
 - sporządza kalkulację nadzorczych miar płynności i wewnętrznych limitów ostrożnościowych,
 - dokonuje wyliczeń związanych z wyznaczeniem poziomu depozytów stabilnych,
 - dokonuje wyliczeń wskaźnika płynności krótkoterminowej LCR obowiązującego w Systemie Ochrony Zrzeszenia BPS,
 - przeprowadza analizę bazy depozytowej z uwzględnieniem depozytów dużych,
 - przygotowuje analizę płynności bieżącej, krótko- średnio- i długoterminowej,
 - odpowiada za opracowanie i aktualizację scenariuszy planu awaryjnego,
 - sporządza i przekazuje informacje dotyczące sytuacji płynnościowej Zarządowi oraz Komitetowi Zarządzania Ryzykami,
- e) opracowuje/aktualizuje plan awaryjny utrzymania płynności finansowej Banku,
- f) monitoruje wykorzystanie wartości granicznych limitów ograniczających ryzyko płynności.

8) Dział Księgowości i Rozliczeń:

- a) określa potrzeby płynnościowe Banku i źródła płynności dostępne w celu zaspokojenia tych potrzeb, specyfiki działalności Banku, asortymentu produktów, struktury bilansu i profili przepływów środków pieniężnych związanych ze zobowiązaniami bilansowymi i pozabilansowymi,
- b) planuje i steruje ryzykiem koncentracji płynności, zapewniającym dywersyfikację aktywów płynnych, źródeł i okresu finansowania,
- c) planuje zapotrzebowanie, a także zabezpiecza środki w zakresie płynności śróddziennej, w celu zapewnienia bieżącego wykonania przez Bank zobowiązań płatniczych i rozliczeniowych – zarówno w warunkach normalnych, jak i w warunkach skrajnych,
- d) opracowuje politykę inwestycyjną w zakresie instrumentów rynku finansowego – w tym planuje przyszłe inwestycje,
- e) dla celów operacyjnych analizuje bieżącą sytuację na krajowych i zagranicznych rynkach walutowo – pieniężnych,
- f) monitoruje i zarządza bieżącą płynnością złotową i walutową Banku w ramach obowiązujących limitów,
- g) organizuje obrót dłużnymi papierami wartościowymi,
- h) obsługuje kredyt/debet w rachunku bieżącym Banku,
- i) składa depozyty oraz zaciąga lokaty w banku zrzeszającym na zasadach międzybankowego rynku pieniężnego,
- j) dokonuje rozliczeń transakcji zawieranych przez Bank.

9) Oddziały Banku/Dział Obsługi Klienta Centrali:

- a) uwzględniają w polityce handlowej działania mające na celu zapewnienie stabilnych źródeł finansowania zgodnie z planowanym rozwojem akcji kredytowej,
- b) monitorują funkcjonowanie produktów bankowych.

10) **Stanowisko Kontroli Wewnętrznej:**

- a) ustala, czy przyjęte zasady polityki w zakresie zarządzania płynnością są wprowadzone w życie i przestrzegane przez każdą jednostkę organizacyjną Banku,
- b) przedstawia kierownictwu Banku wnioski z kontroli.

11) **Stanowisko ds. zgodności:**

- a) bada jakość i adekwatność wprowadzonych procedur oraz ich zgodność z przepisami wewnętrznymi i zewnętrznymi,
- b) przedstawia kierownictwu Banku wnioski wraz z ewentualną propozycją i uzasadnieniem stosownych zmian weryfikacji procedur, ustalonych limitów, dostosowania do obowiązujących przepisów, itp.

2. Pomiar i monitorowanie płynności.

W ramach zarządzania płynnością Bank na bieżąco kontroluje poziom wolnych środków na rachunkach w Banku Zrzeszającym w celu efektywnego i bezpiecznego ich wykorzystania.

Podstawą ustalania poziomu i struktury aktywów zabezpieczających płynność jest ocena bazy depozytowej pod kątem stabilności i koncentracji. Metodologię pomiaru stabilności bazy depozytowej reguluje Instrukcja zarządzania ryzykiem płynności.

Zarządzanie płynnością Banku ma za zadanie utrzymanie poziomu aktywów płynnych w proporcji zapewniającej pokrycie środkami stabilnymi odpływów pomniejszych o przyptywy w okresie 30 dni w sytuacji awaryjnej na poziomie minimum 100%, zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 UE. Bank utrzymuje aktywa zabezpieczające płynność w formie: gotówki w kasach i bankomatach, środków na rachunku bieżącym w banku zrzeszającym, lokat w banku zrzeszającym, dłużnych papierów wartościowych o wysokiej płynności.

Podstawowymi źródłami finansowania działalności kredytowej Banku są depozyty pozyskiwane od klientów Banku.

Bank monitoruje płynność w następujących horyzontach czasowych:

- 1) do 1 dnia (włącznie),
- 2) od 2 do 7 dni (włącznie),
- 3) od 7 dni do 1 miesiąca (włącznie),
- 4) od 1 do 3 miesięcy (włącznie),
- 5) od 3 do 6 miesięcy (włącznie),
- 6) od 6 miesięcy do 1 roku (włącznie),
- 7) od 1 do 2 lat (włącznie),
- 8) od 2 do 5 lat (włącznie),
- 9) od 5 do 10 lat (włącznie),
- 10) od 10 do 20 lat (włącznie),
- 11) powyżej 20 lat.

Podstawą analizy ryzyka płynności jest luka płynności, wyliczana dla powyższych przedziałów czasowych.

Tabela 1. Kształtowanie się luki płynności w Banku na 31.12.2023 r.

Termin realizacji	Należności	Zobowiązania	Luka	Luka skumulowana	Wskaźnik płynności ogółem	Wskaźnik płynności skumulowany*	Wskaźnik płynności skumulowany**	Wskaźnik luki
Do 1 dnia	5 645 191,96	547 936 963,12	-542 291 771,16	-542 291 771,16	0,01	0,01	0,97	0,01
Od 2 do 7 dni	297 203 312,14	12 187 501,10	285 015 811,04	-257 275 960,12	24,39	0,54	3,24	0,54
Od 7 dni do 1 m-ca	1 107 387,52	21 802 107,38	-20 694 719,86	-277 970 679,98	0,05	0,52	2,07	0,52
Od 1 do 3 m-cy	10 751 288,27	41 298 529,24	-30 547 240,97	-308 517 920,95	0,26	0,50	2,30	0,50
Od 3 do 6 m-cy	11 438 738,70	80 421 118,11	-68 982 379,41	-377 500 300,36	0,14	0,46	2,83	0,46
Od 6 m-cy do 1 roku	32 856 984,44	4 206 446,36	28 650 538,08	-348 849 762,28	7,81	0,51	5,66	0,51
Od 1 roku do 2 lat	36 007 912,91	1 934 455,33	34 073 457,58	-314 776 304,70	18,61	0,56	5,53	5,53
Od 2 do 5 lat	84 154 669,37	492 699,49	83 661 969,88	-231 114 334,82	170,80	0,67	5,17	5,17
Od 5 do 10 lat	92 591 227,46	54 296,05	92 536 931,41	-138 577 403,41	1 705,30	0,80	4,01	4,01
Od 10 do 20 lat	56 176 822,59	0,00	56 176 822,59	-82 400 580,82	0,00	0,88	2,68	2,68
powyżej 20 lat	131 197 639,00	69 832 072,38	61 365 566,62	-21 035 014,20	1,88	0,97	1,88	1,88
Razem	759 132 034,98	780 166 188,52	-21 034 153,54	-21 034 153,54	0,97			

Bank w 2023 r. obliczał w każdym dniu roboczym następujące miary płynności wynikające z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych:

- 1) **wskaźnik pokrycia wypływów netto (LCR)** – wskaźnik płynności krótkoterminowej określony w art. 4 Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) nr 61/2015, wyliczany jako wskaźnik pokrycia odpływów płynności pomniejszonych o przyprawy płynności w warunkach skrajnych (wypływy płynności netto) aktywami płynnymi.
- 2) **wskaźnik płynności długoterminowej (NSFR)** - wymóg stabilnego finansowania określony w art. 428 Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) nr 2021/453 jest równy stosunkowi dostępnego stabilnego finansowania instytucji (pasywa) do wymaganego stabilnego finansowania instytucji (aktywa) i wyraża się go jako wartość procentową.

Tabela 2. Kształtowanie się nadzorczych miar płynności w Banku na 31.12.2023 r.

Miara płynności	Wymagane wartości minimalne	Stan na 31.12.2023 r.	Wartość minimalna w 2023r.
wskaźnik pokrycia wypływów netto (LCR)	1	5,6873	4,8000
wskaźnik płynności długoterminowej (NSFR)	1	2,0516	1,8600

Wskaźniki wczesnego ostrzeżenia

W ramach oceny i monitorowania poziomu ryzyka płynności Bank na koniec każdego miesiąca

dokonuje analizy wskaźnikowej składników bilansu mogących wpływać na poziom ryzyka płynności w przyszłości:

- 1) Wskaźnik pokrycia wypływów netto LCR - obliczany jako wskaźnik pokrycia odpływów płynności pomniejszonych o przyptywy płynności w warunkach skrajnych (wypływy płynności netto) aktywami płynnymi. LCR jest miarą typu „horyzont przeżycia”. Posiadany zapas aktywów płynnych oraz wysokiej jakości ma pozwolić na pokrycie odpływu środków w ciągu 30 dni;
- 2) Wskaźnik stabilności depozytów I – obliczany jako iloraz sumy osadów we wkładach dla depozytów podmiotów niefinansowych i sumy depozytów - wskaźnik obrazuje wysokość osadu we wkładach podmiotów niefinansowych; im jest on wyższy, tym jakość bazy depozytowej Banku jest lepsza;
- 3) Wskaźnik stabilności depozytów II - obliczany jako iloraz sumy osadów we wkładach dla depozytów podmiotów niefinansowych i aktywów płynnych - wskaźnik obrazuje stopień finansowania aktywów płynnych Banku depozytami stabilnymi; im jest on wyższy (baza depozytowa jest stabilniejsza), tym większą kwotę Bank może zaangażować w długoterminowe aktywa;
- 4) Udział dużych depozytów w depozytach - obliczany jako iloraz sumy dużych depozytów i sumy depozytów; posiadanie zdywersyfikowanej bazy depozytowej jest bardziej pożądane niż gromadzenie depozytów dużych; wskaźnik obrazuje jakość bazy depozytowej; im jest on niższy, tym mniejsze jest ryzyko zachwiania płynności płatniczej Banku;
- 5) Wskaźnik kredytów długoterminowych - obliczany jako iloraz kredytów i pożyczek o terminie pierwotnym powyżej 10 lat (wartość nominalna) i sumy osadów we wkładach dla depozytów podmiotów niefinansowych; Bank dla utrzymania należytego poziomu płynności długoterminowej powinien zapewnić odpowiedni poziom stabilnych źródeł finansowania dla aktywów o odległych terminach zapadalności; im wyższy poziom wskaźnika, tym wyższy poziom ryzyka zachwiania płynności Banku w przyszłości;
- 6) Wskaźnik pozycji pozabilansowych I - obliczany jako iloraz zobowiązań pozabilansowych udzielonych i obliga kredytowego - nominalu; wskaźnik obrazuje ewentualny wzrost wartości nominalnej obliga kredytowego w przypadku zrealizowania umów, z których wynika posiadanie przez Bank zobowiązań pozabilansowych;
- 7) Wskaźnik pozycji pozabilansowych II - obliczany jako iloraz zobowiązań pozabilansowych udzielonych i portfela kredytowego netto; wskaźnik obrazuje ewentualny wzrost portfela kredytowego w przypadku zrealizowania umów, z których wynika posiadanie przez Bank zobowiązań pozabilansowych;
- 8) Wskaźnik pozycji pozabilansowych III - obliczany jako iloraz zobowiązań pozabilansowych udzielonych i sumy bilansowej Banku; wskaźnik obrazuje ewentualny wzrost sumy bilansowej w przypadku zrealizowania umów, z których wynika posiadanie przez Bank zobowiązań pozabilansowych;
- 9) Wskaźnik finansowania działalności Banku depozytami - obliczany jako iloraz sumy depozytów i sumy bilansowej; wskaźnik obrazuje stopień finansowania aktywów Banku, w tym także akcji kredytowej, bazą depozytową; im wskaźnik jest wyższy, tym mniejsze jest ryzyko, że Bank będzie potrzebował innych źródeł finansowania swojej działalności (np. środkami pochodzącymi z kredytów i pożyczek z Banku Zrzeszającego).
- 10) Współczynnik stabilnego finansowania netto NSFR – obliczany jako relacja dostępnej i wymaganej kwoty stabilnego finansowania przy założeniu wystąpienia sytuacji kryzysowej.

Tabela 3. Wskaźniki wczesnego ostrzegania w Banku według danych na 31.12.2023 r.

Wskaźnik	obowiązujący limit w (%)	Wartość wskaźnika (w %)
1. Wskaźnik pokrycia wypływów netto LCR	min 105	568,73
2. Wskaźnik stabilności depozytów I	min 66	81,99
3. Wskaźnik stabilności depozytów II	min 200	169,30
4. Udział dużych depozytów podmiotów niefinansowych i budżetowych w depozytach sektora niefinansowego i budżetowego	max 18	6,06
5. Wskaźnik kredytów długoterminowych	max 90	33,82
6. Wskaźnik pozycji pozabilansowych I	max 15	9,15
7. Wskaźnik pozycji pozabilansowych II	max 15	9,50
8. Wskaźnik pozycji pozabilansowych III	max 10	3,45
9. Wskaźnik finansowania działalności banku depozytami sektora niefinansowego i budżetowego	min 70	90,45
10. Współczynnik stabilnego finansowania netto NSFR	min 105	205,16

Ograniczanie ryzyka płynności.

W celu ograniczania ryzyka płynności Bank prowadzi następujące działania:

- 1) przeprowadza analizę kształtowania się nadzorczych miar płynności oraz stabilności bazy depozytowej w czasie,
- 2) wprowadza, wylicza i monitoruje wewnętrzne limity ostrożnościowe,
- 3) określa plan awaryjny zapewnienia płynności.

Ograniczanie ryzyka płynności.

W celu ograniczania ryzyka płynności Bank prowadzi następujące działania:

- 1) przeprowadza analizę kształtowania się nadzorczych miar płynności oraz stabilności bazy depozytowej w czasie,
- 2) wprowadza, wylicza i monitoruje wewnętrzne limity ostrożnościowe,
- 3) określa plan awaryjny zapewnienia płynności.

Płynność Banku według stanu na 31.12.2023 r.:

- 1) Środki pozyskane od sektora niefinansowego na dzień 31.12.2023 roku stanowiły 85,59% aktywów ogółem. Są one podstawowym źródłem finansowania aktywów w Banku.
- 2) Stan bazy depozytowej Banku na koniec 2023 roku wzrósł o 12,52% w stosunku do 31.12.2022 r. i wyniósł 684 299,96 tys. zł.
- 3) Strukturę depozytową Banku w niemal 85,23% tworzyły depozyty gospodarstw domowych. Udział pozostałych pomiotów sektora niefinansowego to 9,17%, a depozyty sektora budżetowego 5,60% depozytów ogółem.
- 4) W strukturze zobowiązań depozytowych 76,12% stanowią depozyty bieżące, a 23,88% to depozyty terminowe.
- 5) Osad we wkładach dla sektora niefinansowego oraz budżetowego wyniósł ponad 543 mln zł, kształtując się tym samym na umiarkowanym poziomie. Najbardziej stabilne są środki gospodarstw domowych, ponieważ stanowią z reguły małe kwoty lokowane na rachunkach bieżących, bądź terminowych. Osad na rachunkach gospodarstw domowych to blisko 493 mln zł, co stanowi 90,63% osadu ogółem. Depozyty tego sektora cechują się wysoką stabilnością, więc przy dużym udziale w sumie depozytowej Banku stanowią najbardziej znaczące i stabilne źródło finansujące akcję kredytową Banku.

- 6) Minimalna wartość depozytów ogółem w 2023 roku wyniosła 589 552 tys. złotych.
- 7) Wskaźnik odnawialności depozytów wyniósł 80,77%, a zrywalności – 0,01%.
- 8) Struktura kwotowa depozytów w Banku kształtuje się na stabilnym poziomie. Największą liczbę stanowią depozyty do 250 tys. złotych w sumie 22 897 sztuk na łączną kwotę blisko 442 mln złotych. Na zobowiązania powyżej 1 mln złotych składa się 41 sztuk depozytów na kwotę powyżej 85 mln złotych stanowiąc 12,56% depozytów ogółem (wzrost w stosunku do 30.11.2023 r. o 1,02 p.p.). Im mniejszy jest odsetek dużych depozytów w bazie depozytowej ogółem Banku tym niższe jest ryzyko zachwiania płynności w razie wycofania takiego depozytu przed terminem.
- 9) Największy udział zobowiązań z tytułu dużych depozytów dotyczył sektora gospodarstw domowych. Kwotowo zobowiązania wobec tej grupy klientów wyniosły blisko 27,57 mln zł, zaś procentowo 4,03% sumy depozytów.
- 10) Depozyty stabilne w 2023 roku wahały się od 473 055 tys. złotych do 587 736 tys. zł.
- 11) Obligo kredytowe Banku na 31.12.2022 ukształtowało się na poziomie 274 859 tys. zł i pokryte było w 100% depozytami stabilnymi, które na koniec roku 2023 wyniosły niespełna 543 893 tys. zł.
- 12) Relacja obliiga kredytowego do bazy depozytowej ogółem wynosiła na 31.12.2023 r. – 40,17%.
- 13) Bank monitorował wskaźniki stanowiące wyznaczniki pozycji płynności, które kształtowały się na bezpiecznych poziomach zapewniających utrzymanie płynności finansowej Banku.
- 14) Bank codziennie spełniał wymóg w zakresie minimalnego poziomu wskaźnika pokrycia wpływów netto (wskaźnik LCR) oraz minimalnego wskaźnik stabilnego finansowania (NSFR). Wewnętrzne limity ostrożnościowe ograniczające ryzyko płynności były przestrzegane, a ich wykorzystanie kształtowało się na bezpiecznym poziomie.
- 15) Bank posiada plan awaryjny utrzymania płynności, który określa strategię i tryb postępowania w przypadku niedoborów płynności w sytuacjach awaryjnych opisanych scenariuszami warunków skrajnych.
- 16) Bank, w celu zabezpieczenia możliwości przetrwania ewentualnych sytuacji kryzysowych utrzymywał odpowiedni poziom aktywów płynnych, tzn. taki, który pozwoliłby na regulowanie zobowiązań. W ramach zarządzania ryzykiem płynności utrzymano odpowiednią jej nadwyżkę, złożoną z łatwo zbywalnych aktywów, tj.: bony pieniężne NBP, obligacje Centrum Rozwoju Usług Zrzeszeniowych Sp. z o.o., lokaty składane w Banku Zrzeszającym i obligacje Banku BPS S.A. Na koniec 2023 roku aktywa płynne w kwocie 330 354,92 tys. zł stanowiły 48,28% aktywów netto ogółem i w całości pokrywały depozyty niestabilne oraz duże depozyty.
- 17) Bank posiadał łatwy dostęp do wystarczającej ilości źródeł finansowania, na poziomie zapewniającym płynną obsługę zapotrzebowań na środki ze strony klientów (deponenci i kredytobiorcy), w tym finansowania w ciągu dnia operacyjnego w formie debetu w rachunku bieżącym w wysokości 5 mln zł przyznanego przez Bank BPS S.A.
Dodatkowo, mechanizmy pomocowe utworzone w ramach Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS zostały zdefiniowane w ustawie o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających. Składają się na nie mechanizmy wsparcia płynności, oparte na depozycie obowiązkowym oraz mechanizmy wsparcia wypłacalności pozwalające na udzielenie pomocy ze środków zgromadzonych na Funduszu Zabezpieczającym, zasilanym obowiązkowymi wpłatami uczestników. Należy przy tym podkreślić, że pomoc będzie uruchamiana w przypadku zrealizowania się u Uczestnika Systemu Ochrony sytuacji skrajnej, skutkującej wpływem znacznej kwoty środków lub gdy sytuacja banku będzie wskazywała na zagrożenie upadłością. Aby do niej nie dopuścić System Ochrony stale monitoruje swoich Uczestników. Spółdzielnia Systemu

Ochrony Zrzeszenia BPS może udzielić pomocy finansowej w formie: pożyczki, gwarancji, poręczenia lub innych zabezpieczeń, a także wpłat na fundusz zasobowy lub rezerwy Banku.

Testy warunków skrajnych w zakresie ryzyka płynności

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych symulujące przede wszystkim wpływ depozytów klientów, badające wpływ sytuacji kryzysowych na pozycję płynnościową Banku. Stress testy przeprowadzane są w różnych wariantach:

1. Wewnętrzny test scenariuszowy uwzględniający:

- a) możliwą utratę zaufania uczestników rynku do Banku, wpływającą na wszystkie źródła finansowania,
- b) możliwość zwiększonych wypływów z tytułu depozytów,
- c) koszt pozyskania finansowania i jego wpływ na wynik Banku,
- d) wpływ sytuacji skrajnej na zdolność Banku do utrzymania poziomu wskaźników płynności wymaganych w SSOZ BPS,

2. Zewnętrzny test scenariuszowy uwzględniający:

- a) jednoczesne ograniczenie dostępnego finansowania na wielu rynkach,
- b) poważne zakłócenia operacyjne i rozliczeniowe zaburzające funkcjonowanie jednego lub więcej systemów płatniczych i rozliczeniowych,
- c) prawdopodobne zachowania innych uczestników rynku finansowego w sytuacji wystąpienia warunków skrajnych na rynku,
- d) efekty wtórne,
- e) łączne oddziaływanie różnych czynników systemowych ryzyka płynności.

3. Łączny zewnętrzny i wewnętrzny test scenariuszowy

Test uwzględnia możliwą interakcję czynników wewnątrz banku oraz w jego otoczeniu zewnętrznym.

Celem stress testów w wariacie wewnętrznym jest wyznaczenie bufora płynności (nadwyżki płynności jaką Bank powinien utrzymywać na wypadek zrealizowania się scenariusza kryzysowego), a pozostałych wariantów wyznaczenie wielkości środków płynnych, których Bank będzie potrzebował, gdyby w kraju pojawiły się symptomy opisane w scenariuszach. Dodatkowo testy warunków skrajnych wykorzystywane są w procesie ustalania limitów w zakresie ryzyka płynności.

Sporządzono w ZRBAiS